το Καλέμι

ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ Ε/Κ ΚΑΙ Τ/Κ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ "ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ" *(ε/κ τμήμα)*

Τεύχος 1
Σεπτέμβριος 2008

Περιεχόμενα

Επίσκεψη Τουρκοκυπρίων μαθητών
στην Περιφερειακή Τεχνική και Γεωργική Σχολή Αμμοχώστου/Αυγόρου

ΠΟΛΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τη Δευτέρα 14 Απριλίου 2008, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη μικρής ομάδας Τουρκοκυπρίων μαθητών/τριών Λυκείου της Επαρχίας Αμμοχώστου με τη συνοδεία καθηγητών και του Διευθυντή τους στην Τεχνική Σχολή Αυγόρου.

Αυτή ήταν μια από τις πρώτες επισκέψεις Τουρκοκυπρίων μαθητών σε Δημόσιο Σχολείο, που έγινε σε ώρα λειτουργίας του Σχολείου. Είχε προηγηθεί επίσκεψη, πριν από μερικά χρόνια, μεγάλης ομάδας μαθητών και καθηγητών σχολείου της Λευκωσίας στην Τεχνική Σχολή Αγ. Λαζάρου (επί Παναγιώτας Σιακαλλή). Στο ίδιο σχολείο την ίδια χρονιά ένα τουρκοκυπριακό μαθητικό συγκρότημα συμμετείχε σε πολυπολιτισμικό πανηγύρι, το οποίο είχε διοργανωθεί με μεγάλη επιτυχία από το Σύνδεσμο Γονέων, τον Καθηγητικό Σύλλογο και το ΚΜΣ της Σχολής.

Τα προηγούμενα χρόνια έγιναν κι άλλες επισκέψεις μαθητών καθώς και καθηγητών σε ελληνοκυπριακά σχολεία του Δημοσίου. Περισσότερη δουλειά όμως ανάμεσα σε καθηγητές και μαθητές των δύο κοινοτήτων έγινε σε ιδιωτικά σχολεία. Ας σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια η Πλατφόρμα μας διοργανώνει επισκέψεις εκπαιδευτικών σε τουρκοκυπριακά σχολεία σε μέρες που τα ελληνοκυπριακά σχολεία αργούν, ενώ τα τουρκοκυπριακά λειτουργούν.

Τους επισκέπτες καλωσόρισε στο γραφείο του ο Διευθυντής της Σχολής κ. Παύλος Καραγιώργης, ο οποίος, μετά τις πρώτες ευχές για επανένωση της πατρίδας μας, άναψε ένα κερί στη μνήμη των ανθρώπων που χάθηκαν και από τις δύο κοινότητες.

Στη συνάντηση των επισκεπτών με μαθητές και μαθήτριες του Σχολείου επικράτησε πολύ φιλικό κλίμα. Τα παιδιά και των δύο σχολείων καταδίκασαν τον πόλεμο και διατύπωσαν την ανάγκη τους για διασφάλιση της ειρήνης.

Πριν αναχωρήσουν από την Τεχνική Σχολή Αυγόρου για να επισκεφτούν την Τεχνική Σχολή Λάρνακας, οι επισκέπτες συναντήθηκαν με τους καθηγητές της Σχολής στον Καθηγητικό Σύλλογο. Κατά τη συνάντηση εκφράστηκε η επιθυμία να συνεχιστούν τέτοιου είδους δραστηριότητες, οι οποίες συνεισφέρουν στην προσπάθεια όλων των Κυπρίων να συνυπάρξουν ειρηνικά.

polisn@cytanet.com.cy

Ιστορικό της Πλατφόρμας Ε/Κ και Τ/Κ Εκπαιδευτικών «Ενωμένη Κύπρος»

Όταν η πορεία προς τη συμφιλίωση γίνεται πράξη

Παύλου Παύλου

Στις 9 Οκτωβρίου 2004, με αφορμή την ημέρα του εκπαιδευτικού (5 Οκτωβρίου), διακόσιοι περίπου Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων συναντήθηκαν στη βόρεια Λευκωσία σε μια ανοιχτή συγκέντρωση. Εκεί ανακοινώθηκε για πρώτη φορά από τους διοργανωτές της εκδήλωσης η πρόθεση για τη δημιουργία της Πλατφόρμας «Ενωμένη Κύπρος». Ήταν το αποτέλεσμα διαβουλεύσεων που είχαν αρχίσει αρκετούς μήνες πριν, ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και των δύο κοινοτήτων, που εκτός από τη γνωριμία τους και τη συνεργασία που είχαν με άλλες ευκαιρίες, μοιράζονταν και τις ίδιες αγωνίες: Πώς συμβάλλουμε – μέσα και έξω από τα σχολεία – στην ενίσχυση της επαφής και της συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και ευρύτερα ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Πώς συμβάλλουμε στο ξεπέρασμα της μισαλλοδοξίας, ώστε να είναι αύριο δυνατή η συνεργασία στο πλαίσιο μιας διζωνικής ομοσπονδιακής λύσης, για την οποία οφείλουμε να εργαστούμε.

Από τότε και μετά έγιναν μια σειρά από αξιόλογες και πρωτοποριακές δραστηριότητες, ελάχιστες από τις οποίες – μέσα στο κλίμα εκείνων των ημερών – είδαν το φως της δημοσιότητας στην ελληνοκυπριακή πλευρά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η συνέντευξη τύπου για την εξαγγελία της επίσημης πια παρουσίας της Πλατφόρμας, ένα χρόνο μετά (Νοέμβριος του 2005): Ενώ έγινε στην ελληνοκυπριακή πλευρά (Δημοσιογραφική Εστία), παραβρέθηκε εκπρόσωπος μόνο μιας εφημερίδας από ελληνοκυπριακής πλευράς, ενώ από τουρκοκυπριακής όλα τα κανάλια και οι εφημερίδες.

Η Πλατφόρμα διοργάνωσε στο Λήδρα Πάλας μεγάλες δικοινοτικές εκδηλώσεις - συζητήσεις, με προσκεκλημένους από την Ελλάδα, την Τουρκία, την ελληνοκυπριακή και την τουρκοκυπριακή πλευρά, εκπαιδευτικές εκδρομές και στις δύο πλευρές του οδοφράγματος, με συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών, πρωτοχρονιάτικες εκδηλώσεις στη Λευκωσία (στις δύο πλευρές του Λήδρα Πάλας) και κινητοποιήθηκε με διάφορες ευκαιρίες (όπως για παράδειγμα για το άνοιγμα της οδού Λήδρας, ή στις πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις των ελληνοκυπριακών και των τουρκοκυπριακών συνδικαλιστικών οργανώσεων, συμπαράσταση σε Τουρκοκύπριους εκπαιδευτικούς που έκαναν απεργία πείνας λόγω αδικαιολόγητης απόλυσής τους, κ.λπ.). Συμμετείχε ακόμη στη διοργάνωση πολλών δραστηριοτήτων, εκπροσωπήθηκε δύο φορές με εκπροσώπους και από τις δύο κοινότητες σε εκδηλώσεις-συζητήσεις που διοργανώθηκαν στην Ελλάδα από άλλους φορείς ειδικά για τη δράση και τις προτάσεις της Πλατφόρμας, ενώ κινητοποιήθηκε και με ανακοινώσεις στα ΜΜΕ για να προωθήσει πολιτικές συμφιλίωσης ή να στιγματίσει φαινόμενα ρατσισμού.

Σε μεγάλη εκδήλωσή της στις δύο πλευρές του οδοφράγματος τον περασμένο Ιανουάριο, η Πλατφόρμα κήρυξε το 2008 ως χρονιά «Επικοινωνίας – Επίλυσης του Κυπριακού», πυκνώνοντας από τότε τις δραστηριότητές της και τη διαμέσου των οδοφραγμάτων επικοινωνία.

Μια από τις πιο ενδιαφέρουσες δέσμες δραστηριοτήτων της Πλατφόρμας είναι αυτή που αφορά στην άμεση επικοινωνία εκπαιδευτικών και μαθητών από τις δύο κοινότητες στο χώρο εργασίας, στο σχολείο: Ελληνοκύπριοι εκπαιδευτικοί μπαίνουν κάθε χρόνο (κυρίως το Δεκέμβριο) σε τουρκοκυπριακά σχολεία και συνομιλούν με τους μαθητές, ενώ αντίστοιχα, για πρώτη φορά Ελληνοκύπριοι μαθητές είχαν την ευκαιρία να τους επισκεφθούν στην τάξη τους Τουρκοκύπριοι εκπαιδευτικοί και να μιλήσουν για το Κυπριακό και την εκπαίδευση. Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις έγινε κατορθωτή η επίσημη οργάνωση δικοινοτικών δραστηριοτήτων σε σχολεία, με τη συμμετοχή Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών και μαθητών.

Σε πρόσφατη συνάντησή της με τον υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού κ. Αντρέα Δημητρίου, το Συντονιστικό της Πλατφόρμας υπέβαλε σειρά από προτάσεις εκπαιδευτικής πολιτικής που προωθούν τη συνεργασία, τη συνεννόηση και τον αλληλοσεβασμό των δύο κοινοτήτων, καθώς και πακέτο δειγματικών προτάσεων για αντίστοιχα μαθήματα ή άλλες δραστηριότητες στα σχολεία μας.

Η Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Εκπαιδευτικών «Ενωμένη Κύπρος», αγκαλιάζεται από αρκετούς Ελληνοκύπριους συναδέλφους. Όμως δεν είναι αρκετό αυτό, αν αναλογιστεί κανείς ότι από τουρκοκυπριακής πλευράς συμμετέχουν επίσημα οι ίδιες οι εκπαιδευτικές οργανώσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας. Ένα από τα σημειολογικά – και όχι μόνο – μειονεκτήματα της ελληνοκυπριακής πλευράς είναι η διστακτικότητα των επίσημων εκπαιδευτικών οργανώσεων (με εξαίρεση ίσως την ΟΛΤΕΚ). Αρκεί να αναφέρει κανείς ότι η ΟΕΛΜΕΚ είναι η μοναδική συνδικαλιστική οργάνωση που έχει εν ισχύ αυτοαπαγορευτική (!) απόφαση για την επικοινωνία με τους Τουρκοκυπρίους: Απαγορεύει στους αξιωματούχους της να περνούν από το οδόφραγμα στο Βορρά με τη συνδικαλιστική τους ιδιότητα. Αυτό από μόνο του αποξενώνει δραματικά. Υπάρχουν βέβαια δείγματα γραφής που επιτρέπουν την αισιοδοξία. Όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι σε συνεστίαση που διοργάνωσε το ελληνοκυπριακό τμήμα της Πλατφόρμας στις 17 Μαΐου, με επίσημους φιλοξενούμενους τις ηγεσίες των ΚΤÖS και ΚΤΟΕÖS (τουρκοκυπριακές εκπαιδευτικές οργανώσεις), τόσο η ΟΕΛΜΕΚ, όσο και η ΟΛΤΕΚ εκπροσωπήθηκαν επίσημα.

Τη μεγαλύτερη αισιοδοξία όμως δημιουργεί η συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις όλο και πιο πυκνές δραστηριότητες της «Ενωμένης Κύπρου».

pavloup@spidernet.com.cy

Η πλατφόρμα

Αντρης Χαραλαμπους

Ήρθε Φθινοπωριάτικα σε μια οικογένεια που την αγάπησε αμέσως. Δεν μπορούσαμε να αντισταθούμε στο κάλεσμα της. Είχε βροντερή φωνή και δυο ματάκια γεμάτα γλύκα και πόθο για αγάπη και στοργή. Το νιώθαμε σαν δώρο από το Θεό. Έγινε ακόμα ένα μέλος της οικογένειάς μας, χωρίς δεύτερη σκέψη. Την βαφτίσαμε Πλατφόρμα.

Την πήραν στην αγκαλιά τους ο Κωστής, ο Παύλος, ο Πόλυς, η Ευγενία, η Εύα κι αμέσως φτιάχτηκε ανάμεσά τους μια ιδιαίτερη σχέση. Μιλούσαν με τα μάτια και τις καρδιές τους. Ήταν η φίλη τους, η σύντροφός τους. Σ' αυτήν απέθεταν τις σκέψεις τους. Από κοντά και εμείς να την κανακεύουμε: Η Μαρία, ο Χρίστος, ο Αντώνης, η Μαίρη, ο Κώστας... Απέκτησε πιο πολλούς φίλους και έγινε περισσότερο γνωστή. Μπορούσε τώρα μόνη της πια να διοργανώνει εκδρομές, συνέδρια, χορούς. Της έλειπαν βέβαια τα λεφτά. Μα αυτή δεν τα 'βαζε κάτω. Πιο πολύ πείσμωνε. Πώς να τα εξηγήσεις όλα αυτά στους εθνικιστές; Τους ενοχλούσε γιατί μιλούσε, επειδή επισκεπτόταν μαθητές στα κατεχόμενα και επειδή τους προσκαλούσε να ανταποδώσουν την επίσκεψη, τους ενοχλούσε γιατί υπήρχε... γιατί ονειρευόταν...

Και τώρα, που φαίνεται ότι κάτι αλλάζει, πώς να τους εξηγήσεις πως δεν κρατιέται, πως βουρκώνουν τα μάτια της κάθε πρωινό και πως λαχταρά να σφίξει στην αγκαλιά της όλους τους μαθητές Ε/Κ και Τ/Κ σε μια Ενωμένη Κύπρο;

andricha@cytanet.com.cy

Η παρουσία της Πλατφόρμας σημαίνει...

Κωστη Αχνιωτη

- πρώτα απ' όλα ότι το υποκείμενο του αγώνα για μια ενωμένη χώρα δεν μπορεί παρά να είναι οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι μαζί.
- ότι σ' αυτό το δικοινοτικό αγώνα πρέπει να δηλώσουν τη δυναμική παρουσία τους οι πολίτες αυτής της χώρας και να διεκδικήσουν το ρόλο τους στη διαμόρφωση της Ιστορίας τους.
- ότι σημαντικό ρόλο στο δικοινοτικό αγώνα για Ενωμένη Κύπρο καλούνται να διαδραματίσουν οι εκπαιδευτικοί, μετατρέποντας την Παιδεία του σχολείου και της κοινωνίας από παράγοντα σύγκρουσης σε παράγοντα συμφιλίωσης.
- ότι καλούνται ακόμα οι εκπαιδευτικοί να εργαστούν μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο για τον αλληλοσεβασμό των πολιτισμών, των θρησκειών, των εθνών, για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ειρήνη.
- ότι, τέλος, οι εκπαιδευτικοί της Κύπρου στη μια ή την άλλη πλευρά πρέπει τώρα περισσότερο από ποτέ να ορθώσουν το ανάστημά τους ενάντια στις δυνάμεις της διχοτόμησης και να εργαστούν για το συμβιβασμό των κοινοτήτων τους και τη λύση.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
κ. Αντρέα Δημητρίου

Έντιμε κύριε Υπουργέ,

ως Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών "ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ", επιθυμούμε να σας υποβάλουμε κάποιες εκτιμήσεις, σκέψεις και προτάσεις, αναφορικά με επιβαλλόμενες, κατά την άποψή μας, κινήσεις στο χώρο της παιδείας.

Η νέα φάση στην οποία έχει εισέλθει το Κυπριακό θεωρούμε ότι επιβάλλει την προώθηση πολιτικών οι οποίες, αφενός να συμπλέουν με το γενικότερο κλίμα βούλησης και προσδοκίας για επίλυση του προβλήματος και αφετέρου να συμβάλλουν στην ενίσχυση των παραγόντων που θα υποβοηθήσουν τις ηγεσίες των δύο κοινοτήτων να ξεπεράσουν τα όποια εμπόδια συναντήσουν κατά τις προσπάθειές τους. Εξάλλου, η προοπτική της λύσης του Κυπριακού και η μετέπειτα ανάγκη για διασφάλιση της βιωσιμότητάς της, είναι ευνόητο ότι σε μεγάλο βαθμό περνούν μέσα και από την παιδεία, τη νέα γενιά, τους αυριανούς διαχειριστές της.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, καταθέτουμε σ' εσάς μια πρόταση πολιτικής και ευελπιστούμε ότι θα αποτελέσει το έναυσμα για ένα γόνιμο διάλογο:

1. Στο πλαίσιο των συσκέψεων των τεχνικών επιτροπών και των ομάδων εργασίας, θεωρούμε απαραίτητο να συζητηθούν και θέματα που αφορούν την παιδεία, που είναι ένας τομέας πολύ ευαίσθητος, αλλά και σημαντικός για την επιτυχία των οποιωνδήποτε συμφωνιών στις οποίες αναμένουμε ότι θα καταλήξουν οι εργασίες. Ανεξάρτητα από το ότι και μετά από μια λύση του Κυπριακού, τα ζητήματα παιδείας θα αφορούν πιθανόν την κάθε κοινότητα χωριστά, ζητήματα συντονισμού, ενιαίας έκφρασης στα διεθνή εκπαιδευτικά βήματα, κοινών γενικών στοχεύσεων και πολιτικών, είναι απαραίτητο να συζητηθούν και να τύχουν μιας πρώτης επεξεργασίας. Είναι απαραίτητη η δημιουργία από τώρα μιας κοινής βάσης αντιλήψεων και προσανατολισμών.

2. Προτείνουμε να συσταθεί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ad hoc επιτροπή με διευρυμένες αρμοδιότητες, η οποία να έχει ως αποκλειστική αρμοδιότητα την προώθηση μέτρων προς την κατεύθυνση της συνεργασίας με τους Τουρκοκύπριους σε θέματα παιδείας. Σε περίπτωση εκ μέρους σας πρόθεσης για υλοποίηση μιας τέτοιας πρότασης, θα μπορούσαμε να επανέλθουμε με πολύ συγκεκριμένα μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν, πολλά από τα οποία είναι χαμηλού οικονομικού και οργανωτικού κόστους (π. χ. προώθηση της διαδικτυακής σύνδεσης των εκπαιδευτικών των δύο πλευρών, δημιουργία κοινής ιστοσελίδας κλπ.).

3. Εισηγούμαστε επίσης όπως τα δημόσια σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης κληθούν από το ΥΠΠ να σχηματίσουν ομάδες καθηγητών και μαθητών, οι οποίες να ενθαρρύνουν το νέο πνεύμα για γνωριμία και αποδοχή της άλλης πλευράς. Ως πρώτο βήμα στην επινόηση τρόπων δράσης και πρακτικών υλοποίησής τους, το ΥΠΠ θα μπορούσε να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες που έχουν ήδη στο παρελθόν αναληφθεί από εκπαιδευτικούς σε περιορισμένο βαθμό (βλ. και 4).

4. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να υποβοηθηθεί με συγκεκριμένους τρόπους η ανταλλαγή επισκέψεων μαθητών και εκπαιδευτικών ανάμεσα στις δύο κοινότητες, γεγονός που θα ενδυναμώσει την εμπιστοσύνη, θα προωθήσει την αλληλογνωριμία και θα αναδείξει κοινά προβλήματα και ανησυχίες.

5. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί προϋπόθεση, αλλά και εγγύηση επιτυχίας των όποιων σχετικών πολιτικών του ΥΠΠ. Μέσα στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, για την οποία γίνεται πολύς λόγος τα τελευταία χρόνια, θα πρέπει να επιμορφωθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι εκπαιδευτικοί, με στόχο τη δημιουργία σχέσεων φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

6. Η Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Εκπαιδευτικών ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ, δε διαθέτει κανένα οικονομικό πόρο, πέραν των εθελοντικών εισφορών των μελών της. Πολλές από τις δραστηριότητές της θα μπορούσαν να έχουν πολύ μεγαλύτερη επιτυχία και αποτελεσματικότητα, εάν το ΥΠΠ παρείχε μικρή τεχνική υποστήριξη, όπως για παράδειγμα την παροχή μεταφραστικών διευκολύνσεων. Οι συνελεύσεις της Πλατφόρμας και πολλές δικοινοτικές εκδηλώσεις θα είχαν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, αν είχαμε στη διάθεσή μας μεταφραστές ή/ και διευκολύνσεις αυτόματης μετάφρασης.

7. Πιστεύουμε ότι το ΥΠΠ θα μπορούσε να προχωρήσει στη σύσταση διευρυμένης επιτροπής με ικανοποιητικό βαθμό αυτονομίας, στην οποία να συμμετέχουν εκπαιδευτικοί και άλλοι επιστήμονες από τις δύο κοινότητες και από την Ευρώπη (όπου υπάρχουν άτομα με εμπειρία σε προγράμματα προώθησης της προσέγγισης κοινοτήτων). Έργο της επιτροπής αυτής θα είναι κυρίως η εξέταση και η κατάθεση εισηγήσεων για τα αναλυτικά προγράμματα σε διάφορα μαθήματα στη Δημόσια Εκπαίδευση, όπως είναι το μάθημα της Ιστορίας, τα μαθήματα Γλώσσας και το μάθημα των Θρησκευτικών.

Συνημμένα σας παραδίδουμε ενδεικτικά σχέδια μαθημάτων, δραστηριότητες και εργαστήρια που μπορούν να υλοποιηθούν στη Δημόσια Εκπαίδευση για να διευκολύνουν την αλληλογνωριμία ανάμεσα στους μαθητές από τις δύο κοινότητες. Αποτελούν προϊόν εργασίας των μελών μας.

Συντονιστική Επιτροπή "ΕΝΩΜΕΝΗΣ ΚΥΠΡΟΥ"
(Ελληνοκυπριακό Τμήμα)

Η ενοποιημένη εκπαίδευση στη Βόρεια Ιρλανδία

ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

"Η συμφιλίωση είναι ταξίδι και όχι προορισμός και η ισότητα μεταξύ των ανθρώπων δε θα πρέπει να είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης, αλλά αναγνώρισης. Η πραγματική συμφιλίωση δε θα πρέπει να αρνείται τη διαφορά, αλλά να στηρίζεται στην αποδοχή ότι υπάρχουν πολλοί περισσότεροι τρόποι με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπίζονται οι διαφορές".

(Michael Wardlow, *In support of Integrated Education*)

Σε μια πραγματικά διχασμένη κοινωνία, όπου οι κοινότητες στο 95% τους είναι διχασμένες και η εκπαίδευση σ' ένα ποσοστό του 90% είναι χωριστή, όπου υπάρχουν παιδιά που μπορεί να μην έζησαν τις συγκρούσεις, αλλά ζουν στην καθημερινότητά τους το λεγόμενο "Τείχος της Ειρήνης", το εγχείρημα της ενοποιημένης εκπαίδευσης δεν είναι καθόλου εύκολο. Πολλοί δε υποστηρίζουν ότι η κοινωνία της Β. Ιρλανδίας είναι περισσότερο διχασμένη σήμερα απ' ό,τι 5 χρόνια πριν, όταν υπογράφτηκε η συμφωνία της "Μεγάλης Παρασκευής".

Η ενοποιημένη εκπαίδευση (integrated education) στη Βόρεια Ιρλανδία άρχισε το ταξίδι της πριν από 30 σχεδόν χρόνια, μετά από πρωτοβουλία κάποιων εμπνευσμένων γονιών, οι οποίοι οραματίστηκαν για τα παιδιά τους ένα σχολικό περιβάλλον απαλλαγμένο από το μίσος και το ρατσισμό που υπήρχε – και υπάρχει ακόμα – στην κοινωνία της Β. Ιρλανδίας.

Η πρώτη απόπειρα ίδρυσης ενός ενοποιημένου σχολείου έγινε το 1981, όταν δημιουργήθηκε, χωρίς αρχικά κυβερνητική χρηματοδότηση, το Lagan College με 28 μόλις μαθητές. Από τότε ο αριθμός των σχολείων αυτών πολλαπλασιάστηκε και σήμερα λειτουργούν 62 σχολεία με 19 183 μαθητές. Κάποια από τα σχολεία αυτά δημιουργήθηκαν εξαρχής ως ενοποιημένα σχολεία, ενώ κάποια άλλα πέρασαν και άλλα περνούν ακόμα μέσα από τη διαδικασία του μετασχηματισμού τους σε ενοποιημένα σχολεία (transformed schools και transforming schools αντίστοιχα).

Ο στόχος των σχολείων αυτών είναι να φέρουν μαζί σ' ένα ασφαλές περιβάλλον περίπου ισάριθμους μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς από το καθολικό και προτεσταντικό δόγμα.

Για τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς που εμπλέκονται στην

Πολυπολιτισμικότητα vs Μονοπολιτισμικότητα

ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΧΝΙΩΤΗ

Σε ένα πολυπολιτισμικό σχολείο με ανάλογη εκπαιδευτική πολιτική βγαίνουν όλοι κερδισμένοι, από τα παιδιά των μεταναστών και τα παιδιά των παιδιών Ελληνοκυπρίων, μέχρι τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς και στη συνέχεια ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο. Από την άλλη, μια μονοπολιτισμική εκπαιδευτική πολιτική μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό σχολικό χώρο, μηδενίζει την ικανότητα των Ελληνοκυπρίων και ξένων μαθητών να συνυπάρχουν με άλλους ως ισότιμοι πολίτες και δημιουργεί φυλετικές συγκρούσεις, των οποίων τα αποτελέσματα μάς είναι πολύ γνωστά. Η μονοπολιτισμική πολιτική δε στοχεύει ακριβώς στο να καθορίσει με ποιους θα ζούμε, αλλά το πώς θα ζούμε μαζί τους και το πώς θα τους εκμεταλλευόμαστε, εάν βέβαια είμαστε από αυτούς οι οποίοι θα μπορούν να το κάνουν. Ταυτόχρονα βοηθά και κάποιους συμπολίτες μας να έχουν κάποιους άλλους να τους κοιτάζουν αφ' υψηλού και να συντηρούν τις ηγεμονικές τους τάσεις.

Ένα πρώτο ερώτημα που τίθεται είναι τι είδους σχολείο θέλαμε εμείς για τα παιδιά μας τότε που ήμασταν εμείς μετανάστες. Η απάντηση βγαίνει αβίαστα: Θα προτιμούσαμε ένα πολυπολιτισμικό σχολείο, χωρίς καθόλου ρατσισμό, όπου η δική μας κουλτούρα θα ήταν όχι μόνο αποδεκτή αλλά και επιθυμητή. Αυτό επομένως πρέπει να θέλουμε και για τα παιδιά των μεταναστών στην Κύπρο. Με μια πραγματικά πολυπολιτισμική εκπαίδευση και όχι μόνον, οι μετανάστες μαθητές μπορούν να αποκτήσουν την αυτοπεποίθηση η οποία αρμόζει σε ένα μαθητή για να είναι κοινωνικά ευχαριστημένος και να λαμβάνει κοινωνική και ακαδημαϊκή γνώση. Χωρίς αυτό μπορούμε να πούμε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα σκόπιμα περιθωριοποιεί συγκεκριμένες ομάδες, επιδιώκοντας ένα περιβάλλον πολιτιστικής καθαρότητας. Τέτοιες κοινωνίες, όπως είναι και η κυπριακή, είχαν και έχουν κάποια ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά που ταλαιπώρησαν και ταλαιπωρούν ολόκληρους πληθυσμούς. Με τη συνέχιση της μονοπολιτισμικής εκπαίδευσης θα συνεχίσει να ισχύει ο υποβιβασμός της εκπαίδευσης των παιδιών των μεταναστών, θεσμοποιώντας την συνεπακόλουθη θυματοποίησή τους στη φτηνή αγορά εργασίας, γεγονός το οποίο θεωρείται φυσικό για κάποιους ρατσιστές συμπολίτες μας. Αντίθετα, δια μέσου μιας μελετημένης και βέβαια αντιεθνικιστικής, πολυπολιτισμικής παιδείας και συγκεκριμένων πολιτικών, οι ομάδες παιδιών μεταναστών μπορούν να ενταχθούν καλύτερα μέσα στη σχολική μονάδα και ακολούθως στην κοινωνία.

Αυτό αναπόφευκτα ωφελεί και την ντόπια κοινωνία. Δια μέσου της πολυπολιτισμικής παιδείας και κοινωνίας εμπλουτίζεται το πολιτιστικό μωσαϊκό και αναπτύσσεται η ανοχή με αποτέλεσμα οι εμμονές κάποιων ντόπιων για δήθεν 'ανώτερη κουλτούρα' και 'καθαρή φυλή', που βασάνισαν και βασανίζουν τμήματα της κοινωνίας μας, να εξασθενούν και στη θέση τους να βλέπουμε μαθητές και πολίτες οι οποίοι να θεωρούν φυσιολογική τη συνύπαρξη με το διαφορετικό και πάνω απ' όλα τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ομάδων προς επίτευξη στόχων. Αντιθέτως, η απόρριψη μιας τέτοιας στάσης μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στη δράση φασιστικών ομάδων, οι οποίες θα ενοχλούνται από αυτή τη συνύπαρξη. Αποτέλεσμα αυτού θα μπορούσε να είναι και η ύπαρξη ένοπλων ομάδων, καθ' ομοίωση αυτών που υπήρξαν τη δεκαετία του 60 και αρχές του 70 (με μερικούς εν ζωή οπλαρχηγούς), οι οποίες αλληλοσφάζονταν με ομάδες Τουρκοκυπρίων. Το χαοτικό αποτέλεσμα αυτών των πραγματικοτήτων που επικράτησαν για πολλά χρόνια, μπορούμε να το δούμε τώρα που τα πράγματα είναι δύσκολο να συγκολληθούν και να αποτελέσουν τη βάση για μια ειρηνική συνύπαρξη με την τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Επιπρόσθετα, η άρνηση της πολυπολιτισμικότητας ως μιας φυσιολογικής κατάστασης διαιρεί τον πληθυσμό βάσει φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών κριτηρίων σε αντίθεση με ταξικά κριτήρια και είναι ένα από τα στοιχεία τα οποία ενδυναμώνουν εργοδοτικές πολιτικές, οι οποίες αφαιμάσσουν μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Η ταξική προσέγγιση στο ζήτημα αυτό βάζει τα πράγματα στη θέση τους, αφού δια μέσου αυτής διαφαίνεται η ταξική εκμετάλλευση. Βεβαίως, η ταξική ανάλυση αντιμετωπίζεται εχθρικά από κάποιους προνομιούχους συμπολίτες μας, οι οποίοι ξέρουν ότι αυτοί είναι μέρος ενός συστήματος το οποίο εισπράττει προνόμια από την ύπαρξη μεγάλων οικονομικοκοινωνικών διαφορών, οι οποίες

ενοποιημένη εκπαίδευση στη Β. Ιρλανδία είναι ξεκάθαρο ότι η ενοποιημένη εκπαίδευση προσφέρει όλα τα εφόδια όχι απλώς για την "επιβίωση" του παιδιού στη σύγχρονη κοινωνία, αλλά πολύ περισσότερο για την επιτυχία του. Μόνο όταν το παιδί μεγαλώνει και μορφώνεται σε ένα ασφαλές περιβάλλον, όπου νιώθει άνετα να εκφράσει την ταυτότητά του, αναπτύσσει την αυτοεκτίμηση και τις ικανότητές του. Είναι γι' αυτό που τα ενοποιημένα σχολεία της Βόρειας Ιρλανδίας, όπως πολλοί εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί δηλώνουν, "γιορτάζουν τη διαφορετικότητα". Δεν στοχεύουν μόνο στη συμφιλίωση μεταξύ Καθολικών και Προτεσταντών, αλλά είναι ταυτόχρονα και πάνω απ' όλα σχολεία παιδο-κεντρικά, μικτών ικανοτήτων, για παιδιά από διαφορετικά κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα. Η διαδικασία μετασχηματισμού ενός σχολείου σε ενοποιημένο είναι μακρόχρονη και απαιτεί ριζικές αλλαγές στη δομή και στον τρόπο λειτουργίας του. Οι εμπλεκόμενοι φορείς, με τη στήριξη του οργανισμού NICIE *(Northern Ireland Council for Integrated Education)**, καλούνται να ακολουθήσουν ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης, που απαιτεί μεταρρυθμίσεις σε θέματα που αφορούν στο ρόλο και τη συμμετοχή των μαθητών και των γονιών στη σχολική εμπειρία, στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, στο επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα και στο λανθάνον πρόγραμμα (γιορτές, σύμβολα), στις εξωσχολικές δραστηριότητες, στο θέμα της πειθαρχίας κ.λπ. Αυτά και άλλα θέματα θα μας απασχολήσουν στα επόμενα τεύχη του "Καλεμιού"....

**Ο NICIE είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, χρηματοδοτούμενος από το Υπουργείο Παιδείας της Β. Ιρλανδίας, που ιδρύθηκε το 1987 με στόχο να λειτουργήσει ως ομπρέλα όλων των ομάδων σ' ολόκληρη τη Β. Ιρλανδία που ενδιαφέρονται για την ενοποιημένη εκπαίδευση*

evgenia_nikiforou@yahoo.de

σε μεγάλο βαθμό εδράζονται στη φυλετική διαίρεση ενός πληθυσμού. Όμως, υπάρχουν και κάποιοι φτωχοί συμπολίτες μας, οι οποίοι με κάποιο ακατανόητο τρόπο συμπράττουν με την πολιτική των εύπορων στρωμάτων του πληθυσμού, έχοντας κατά νου την πιθανότητα να επωφεληθούν κι αυτοί από τα 'καλά' του συστήματος. Θεωρούν ότι μια κοινωνία πολλών ταχυτήτων είναι καλή γιατί και οι ίδιοι θα κερδίζουν από την εργασία των εξαθλιωμένων. Εκτός βέβαια του ότι αυτό είναι πέρα για πέρα ανήθικο, είναι και ουτοπικό, γιατί το ισχύον οικονομικό σύστημα χρειάζεται λίγους εργοδότες και πολλούς εργοδοτούμενους και αφού βέβαια η υπάρχουσα πυραμίδα εξουσίας είναι στερεή και αδυσώπητη. Είναι επίσης λυπηρό το ότι υπάρχουν ομάδες μη προνομιούχων συμπολιτών μας οι οποίες κατηγορούν τους ξένους εργαζόμενους ως τον κακό δαίμονα της οικονομίας, ενώ θεωρούν τα παιδιά τους ένα βάρος μέσα στο σχολικό σύστημα. Αυτού του είδους η αντίληψη ενώνει τμήμα των εργαζομένων με τους εργοδότες και εθνικιστικές ομάδες και κόμματα, εμποδίζοντας την ομαλή ομαδοποίηση της εργατικής τάξης με καθαρούς στόχους, οι οποίοι θα ανεβάζουν τη συνολική δύναμη της τάξης τους ως το μόνο σύστημα άμυνας έναντι των εργοδοτικών πολιτικών. Και ο εθνικισμός, ως αδελφός του ρατσισμού, σαμπόταρε την εργατική αλληλεγγύη μεταξύ Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων εργαζομένων, πριν, κατά τη διάρκεια του αγώνα της ΕΟΚΑ και μετά.

Και το εκπαιδευτικό σύστημα έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διαίρεση της μαθητιώσας νεολαίας και ακολούθως της εργατικής τάξης με την καλλιέργεια του ελληνικού και τουρκικού εθνικού φανατισμού, όταν στη μαθητιώσα νεολαία δακτυλοδειχνόταν η κοινότητα την οποία έπρεπε να μισούν ή και να σκοτώνουν. Είναι βέβαιο ότι στην ελληνοκυπριακή κοινότητα συνεχίζει να υπάρχει εθνικιστικός φανατισμός. Ακούγοντας αρκετές ομιλίες σε εθνικές γιορτές στα σχολεία, μπορείς να γυρίσεις πολλά χρόνια πίσω όταν αλληλοσφαζόμασταν με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας. Τα νοήματα που βγαίνουν από τέτοιου είδους ομιλίες, μαζί με το μάθημα της Ιστορίας και τις αποσιωπήσεις του, αλλά και την καθημερινή φρασεολογία κάποιων εκπαιδευτικών σε ότι αφορά τους Τούρκους, προωθούν μια ελληνοκεντρική παιδεία στα πρότυπα αυτής που μας έφερε στα σημερινά αδιέξοδα. Η επιμονή σε τέτοιου είδους πολιτική φαίνεται ακατανόητη, όμως αν σκεφτούμε πρακτικά, είναι το είδος της πολιτικής η οποία οδηγεί στη διχοτόμηση της Κύπρου και στη για τους επόμενους αιώνες 'αντίσταση' μας εναντίον των όποιων 'βαρβάρων' αναλόγως των εξελίξεων και της περίπτωσης. Η 'γνώση και τέχνη' του να μπορείς να είσαι ρατσιστής μπορεί να σε κάνει να μισείς ομάδες που δεν το σκέφτηκες ποτέ ότι θα ήταν στόχος του μίσους σου. Φαίνεται όμως ότι στην τελική ανάλυση, οι ομάδες- θύματα ρατσισμού είναι πολίτες φτωχών χωρών και όχι πλουσίων, γεγονός το οποίο δείχνει ότι αυτός μεταφέρει και ένα βαρύ ταξικό φορτίο εις βάρος της εργατικής τάξης.

Δυστυχώς, ο εθνικισμός δημιουργεί αισθήματα που κάνουν τους ανθρώπους να χάνονται μέσα σε χαώδεις σκέψεις. Κάποιοι νιώθουν τους εαυτούς τους ως το κέντρο του κόσμου και θέλουν όλα να υποκύπτουν σε κάποιες φαντασιώσεις, πράγμα που δε βοηθά ούτε εμάς ούτε κανέναν άλλο. Η φαντασίωση κάποιων Ελλήνων της Κύπρου να φτάσει ο Ελληνισμός μέχρι τη Βαβυλώνα δείχνει το παράλογο του εθνικισμού ο οποίος αυτή τη στιγμή δε δέχεται, ούτε και του περνά, να πάει μέχρι την Κερύνεια και ούτε καν υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, συνδυασμένη με κυπριακή ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Ας εγκαταλειφθούν επομένως κάποια σχιζοφρενή μεγαλεπίβολα σχέδια κι ας κάνουμε κάτι το πολύ απλό με το να συνυπάρξουμε ειρηνικά με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας και με τους μετανάστες των οποίων τα παιδιά είναι τώρα στα σχολεία μας. Γνωρίζουμε ήδη από την ιστορία μας ότι τα κακά που θέλαμε να κάνουμε και κάναμε σε κάποιους άλλους τα εισπράξαμε όλα σε αφθονία. Ας μην εισπράξουμε και άλλα. Η δυστυχία του να αγαπάς τη δυστυχία σου και μάλιστα με τόση συνέπεια και αφοσίωση καταντά ψυχοπάθεια.

Μια φράση που κυκλοφορεί πολύ αυτές τις μέρες, με ευκαιρία την αναφορά κάποιου πανεπιστημιακού σε ένα απόσπασμα του Bernard Russel, «Οι άνθρωποι γεννιούνται αδαείς, το εκπαιδευτικό σύστημα τους κάνει ηλίθιους», θα πρέπει να μας κάνει να σκεφτούμε το ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος ως ενός από τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την παρούσα αδυναμία μας να συνυπάρχουμε με συνανθρώπους μας. Η αλλαγή του εκπαιδευτικού μας συστήματος σε ό,τι αφορά το εθνικοφυλετικό ζήτημα θα βοηθήσει στο να μην ισχύει η φράση του Russel για μας, όχι γιατί ο άνθρωπος δεν ήταν ένας μεγάλος φιλόσοφος, αλλά για να είμαστε εμείς και οι άλλοι που έρχονται σε επαφή μαζί μας λιγότερο δυστυχισμένοι.

christosach@yahoo.com

Περί της Ιστορίας -και πάλιν- ο λόγος...

Μαριας Μαυραδα

Το 1990 ο Julius Lester διατύπωσε με το πιο κάτω κείμενό του το αίτημα των Αφροαμερικανών να αναγνωριστεί η Ιστορία τους και να γίνουν διορθώσεις ώστε να αρθούν οι αδικίες του παρελθόντος. Μόνο τότε, υποστηρίζουν, το έθνος θα προχωρήσει μπροστά.

«Το καλοκαίρι του 1986 το Άγαλμα της Ελευθερίας γιόρταζε τα εκατοντάχρονά του. Ήταν μια εθνική γιορτή. Εμένα, όμως, με στενοχωρούσε το πώς όλο το έθνος γιόρταζε και δεν αντιλαμβανόταν ότι όλες αυτές οι εκδηλώσεις ήταν μια μομφή και μια προσβολή για το ένα δέκατο του πληθυσμού της χώρας, που είχαν γνωρίσει στην αρχή της Ιστορίας της τη φονική υπεροψία των λευκών που πίστευαν ότι με την έγκριση του θεού μπορούσαν να κλέβουν ανθρώπινες υπάρξεις με τη βία, να τις υποδουλώνουν, να τις χρησιμοποιούν για το δικό τους κέρδος και να τις πωλούν ή να τις εξοντώνουν όταν αρνούνταν αυτή τη μεταχείριση».

Μετά από την ομιλία του Αμερικανού προέδρου, συνεχίζει ο Lester: «Θα ήθελα ο πρόεδρος να απολογηθεί προς τους μαύρους Αμερικανούς εκ μέρους όλων των αποίκων και των απογόνων τους, από τους οποίους προέρχεται, για το γεγονός ότι το φως του φάρου της ελευθερίας δεν έφτασε ως τους μαύρους και για το ότι – όσο κι αν είναι οδυνηρό να το παραδεχτούν – οι άποικοι έφτασαν ψηλά πατώντας πάνω στις πλάτες των μαύρων, γι'αυτό ένα μέρος της επιτυχίας τους οφείλεται σ' αυτούς. Θα ήθελα πολύ ν' ακούσω τον πρόεδρο να αποκαλύπτει ότι ένιωσε τον πόνο των μαύρων......Εκείνο που είναι τόσο οδυνηρό και σχεδόν ασυγχώρητο είναι το πόσο εύκολα οι άποικοι που και οι ίδιοι είχαν προηγουμένως υποφέρει τόσα πολλά στις χώρες τους προκάλεσαν τόσο πόνο στους μαύρους.

Θα ένιωθα ιδιαίτερα συγκινημένος αν ο πρόεδρος επίσης αναγνώριζε το βίαιο εκτοπισμό και την εξαθλίωση των ιθαγενών κατοίκων αυτής της χώρας, γεγονός που διασώθηκε στην Αμερικανική Ιστορία ως «Η νίκη της Δύσης». Αυτό που οι άποικοι έκαναν στους ιθαγενείς είναι κάτι που έγινε και δεν αλλάζει πια, αλλά είναι αναγκαία μια δημόσια αναγνώριση, παραδοχή και συγγνώμη για το γεγονός ότι αυτό το έθνος οικοδομήθηκε πάνω στα ερείπια των ιθαγενών πληθυσμών. Η Αμερική αρνείται να κοιτάξει αυτή τη μεγάλη και φοβερή σκιά και να αναγνωρίσει την ευθύνη της»......

Η ειλικρινής παραδοχή του λάθους δεν είναι αναγκαία μόνο στις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, αλλά και στις σχέσεις ανάμεσα σε λαούς, φυλές, έθνη.....Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μπορεί να ξεκινήσει από τα βιβλία της Ιστορίας. Αναζητείται αυτός που θα κάνει το πρώτο βήμα, που θα γράψει τη δική του αλήθεια και την αλήθεια του άλλου....

Συνάντησα τυχαία τον Εργκιούν, εργάτη στις οικοδομές στη Λάρνακα. Τώρα ζει σ' ένα χωριό κοντά στην Κερύνεια και θυμάται με πόνο το χωριό του απ' όπου έφυγε το '63.

«Το '57 με έδιωξαν από το σπίτι μου, το '60 ξαναγύρισα και η κυβέρνηση με βοήθησε και το επιδιόρθωσα. Το '63 έφυγα ξανά. Ακολούθησε το '74. Μας πήραν σ' αυτό το χωριό κοντά στην Κερύνεια. Η κόρη μου είναι στην ηλικία σου. Της λέω αν γίνει καμιά λύση να επιστρέψει στο χωριό μας, αλλά δεν τη νοιάζει.»

Συνάδελφε, εσύ που διδάσκεις Ιστορία, στείλε τα παιδιά στους συνοικισμούς να πάρουν συνεντεύξεις. Στείλε τους και στον Εργκιούν.

Φίλοι Τουρκοκύπριοι αναφέρονται συχνά στα νέα βιβλία Ιστορίας που χρησιμοποιούνται στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση από το 2005, επισημαίνοντας τη διαφορά από τα παλαιότερα όπου κυριαρχούσε το εθνικιστικό στοιχείο. Επειδή δε γνωρίζω τη γλώσσα τους, ήθελα να ρωτήσω αν ενδιαφέρθηκε κάποιος να τα μεταφράσει στα Ελληνικά για να σχηματίσουμε και ιδίαν άποψην επί του θέματος και επί τέλους να γνωρίσουμε και τις θέσεις τους και τι διδάσκουν στα παιδιά τους.

«Η αλήθεια είναι πολύ απλή: οι άνθρωποι διαφέρουν. Μέσα από την πορεία της Ιστορίας οι διαφορές αυτές διαμόρφωσαν ισχυρές κοινότητες και προσωπικές ταυτότητες. Από την άλλη, αποτέλεσαν τη βάση για διακρίσεις και καταπίεση. Και, ενώ αυτές οι διαφορές από άποψη κοινωνική και πολιτιστική είναι υπαρκτές, η σύγχρονη επιστήμη αποδεικνύει το αντίθετο».

Απόσπασμα από το ενημερωτικό έντυπο για την έκθεση "RACE: Are we so different?", που αρχίζει στις 27 Σεπτεμβρίου στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Κλήβελαντ των Ηνωμένων Πολιτειών.

Αν κάποιοι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την Ιστορία τους και να υπερβούν τις προκαταλήψεις και τον πόνο των φυλετικών διακρίσεων, γιατί να μην κάνουμε κι εμείς το δικό μας αγώνα; Και στις δυο πλευρές υπάρχουν άτομα πρόθυμα γι' αυτή την πρόκληση. Δύσκολο, ναι. Ακατόρθωτο, όχι.

maria_mavrada@hotmail.com

Διαβαλκανική Έκδοση Παρουσιάζεται στην Κύπρο

Σημαντική εξέλιξη στην παραγωγή υλικού για την Ιστορία

Χωρίς να είναι προγραμματισμένο να συμπέσει με τις γενικότερες προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού και για δημιουργία κλίματος συμφιλίωσης, ένα σημαντικό γεγονός για τη διδασκαλία της Ιστορίας, που αγκάλιασε όλα τα Βαλκάνια, πρόκειται να «επισκεφθεί» και την Κύπρο στις αρχές Οκτωβρίου. Συγκεκριμένα, στις 9 Οκτωβρίου θα γίνει από την Καθηγήτρια Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου Χριστίνα Κουλούρη η δημόσια παρουσίαση της τετράτομης έκδοσης (του Κέντρου για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη), «Εναλλακτικό Εκπαιδευτικό Υλικό για τη διδασκαλία της Νεότερης Ιστορίας».

Για την έκδοση συνεργάστηκαν επιστήμονες από όλες τις Βαλκανικές χώρες, και φιλοδοξεί όχι να αντικαταστήσει τα σχολικά εγχειρίδια, αλλά να δώσει στοιχεία συμπληρωματικού υλικού, επιλεγμένα και επεξεργασμένα κυρίως από Πανεπιστημιακούς.

Με δεδομένη και τη νέα δομή στη διδασκαλία και εξέταση του μαθήματος της Ιστορίας στη Μέση Εκπαίδευση – όπου οι πηγές μετατρέπονται σε σημαντικό κομμάτι της διδακτικής προσέγγισης – τα βιβλία αυτά αποτελούν θησαυρό για κάθε Κύπριο διδάσκοντα, μιας και στηρίζονται κυρίως στην παράθεση πηγών, αποσπασμάτων, και άλλου συναφούς υλικού.

Η παρουσίαση θα περιλαμβάνει την Ελληνική και την Τουρκική έκδοση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η έκδοση αντιμετωπίστηκε τόσο ευνοϊκά – ακόμη και σε χώρες με πληγές βαθιές και ανοιχτές ακόμη, όπως η Βοσνία – που μεταφράστηκε μετά από πρωτοβουλία άλλων ενδιαφερομένων και σε μη βαλκανικές γλώσσες (μέχρι και στα Ιαπωνικά).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας

Ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας ιδρύθηκε τον Απρίλη του 2003 από μια ομάδα εκπαιδευτικών και ερευνητών με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη διδασκαλία και τη μάθηση της Ιστορίας και είναι μια οργάνωση μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική και πολυκοινοτική. Η ίδρυση του Ομίλου συνέπεσε με την ιστορική για την Κύπρο στιγμή της διάνοιξης των οδοφραγμάτων και της άρσης των περιορισμών στη διακίνηση, πράγμα που έκανε εφικτή την επικοινωνία ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους για πρώτη φορά μετά το 1974.

Με προσήλωση στις αρχές της UNESCO και τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Όμιλος περιλαμβάνει μέλη από διάφορες εθνικές, γλωσσικές και εκπαιδευτικές ομάδες, που η κύρια προσπάθειά τους είναι η συνεχής και μόνιμη διατήρηση ενός παραγωγικού διαλόγου για την ενίσχυση των παιδαγωγικών πρακτικών και μεθόδων που αφορούν στη διδασκαλία της Ιστορίας. Το διοικητικό συμβούλιο του Ομίλου αποτελείται από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους εκπαιδευτικούς και ιστορικούς, που αποτελούν ένα εξαιρετικό υπόδειγμα παραγωγικής συνεργασίας, δημιουργικότητας και αλληλοσεβασμού παρά τον συνεχιζόμενο διαχωρισμό στο νησί μας.

Βασικοί στόχοι του Ομίλου είναι η βελτίωση της ποιότητας στη διδασκαλία της Ιστορίας, η παροχή ευκαιριών για συζήτηση, επικοινωνία και συνεργασία ανάμεσα σε άτομα ή οργανισμούς που σχετίζονται με τη διδασκαλία και τη μάθηση της Ιστορίας σε τοπικό και διεθνές επίπεδο και η προώθηση της κατανόησης, του σεβασμού και της συνεργασίας ανάμεσα στις εθνικές ομάδες που ζουν στην Κύπρο.

Στις 30 Ιουνίου με μια συμβολική τελετή στην ελεγχόμενη από τα Ηνωμένα Έθνη πράσινη γραμμή, σηματοδοτήθηκε η επίσημη έναρξη του έργου Σπίτι για Συνεργασία – Κέντρο Έρευνας και Εκπαίδευσης. Το έργο αυτό σηματοδοτεί ταυτόχρονα την απαρχή μιας συνεχούς προσπάθειας για την αναζωογόνηση της ελεγχόμενης από τα Ηνωμένα Έθνη πράσινης γραμμής και φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα πρότυπο κέντρο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και έρευνας στην Κύπρο.

Περισσότερες πληροφορίες για την ίδρυση και τους στόχους, για εγγραφές νέων μελών και οτιδήποτε άλλο αφορά τον Όμιλο μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα **http://www.hisdialresearch.org** ή να επικοινωνήσετε μαζί του στη διεύθυνση **hisdialresearch@yahoo.com.**

Το δικοινοτικό-πολυπολιτισμικό σχολείο της συμφιλίωσης

του Πολη Ανιφτου

Η πλατφόρμα μελετά τη δημιουργία δικοινοτικού σχολείου. Το σχολείο αυτό ευελπιστούμε να έχει πολυπολιτισμικό χαρακτήρα και να διέπεται από τις αρχές της συμφιλίωσης, της ειρηνικής συνύπαρξης και της αλληλοαπαδοχής. Προσβλέπει στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας μέσα από ένα άκρως δημοκρατικό περιβάλλον όπου ΟΛΟΙ θα έχουν λόγο για τα πράγματα που τους αφορούν.

Το σχολείο θα αποσκοπεί να καταστεί πρότυπο σε τρεις τομείς:

- Στη διάρθρωση και δομή
- Στη μεθοδολογία
- Στον τεχνολογικό τομέα

Το διαδικτυακό κομμάτι του σχολείου άρχισε από πέρσι να λειτουργεί πειραματικά.

Περισσότερες λεπτομέρειες στην ιστοσελίδα του σχολείου **www.classcy.com**

Polis.aniftos@gmail.com

Δικοινοτική Πρωτοχρονιά 2008 στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας

Για το τεύχος αυτό εργάστηκαν:
Άντρη Χαραλάμπους, Αντώνης Κανάρης, Δανιέλα Δανιήλ, Ευγενία Νικηφόρου,Κώστας Κωνσταντίνου, Κωστής Αχνιώτης, Μαίρη Μαχαιρά, Μαρία Μαυραδά, Παύλος Παύλου, Πόλης Άνιφτος, Πόλυς Νικολάου, Χρίστος Αχνιώτης

Επικοινωνία: tokalemi@gmail.com

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: 21/8/2008

Εκκλησία και Πολιτεία:

Μια σχέση απότοκο πολιτικής υπανάπτυξης

Η πρόσφατη κατ' εξοχήν πολιτική παρέμβαση του μητροπολίτη Πάφου στο συνέδριο των αποδήμων, υπενθύμισε προκλητικά το γνωστό ανοιχτό ζήτημα με τα δύο σκέλη: Το πρώτο είναι η σαφής εμμονή της εκκλησίας να θεωρεί τον εαυτό της πολιτικό φορέα και το δεύτερο είναι η πολιτική της απλοϊκότητα όταν εκφράζει την εμμονή της αυτή.

Σ' αυτό το ζήτημα, η τουρκοκυπριακή κοινωνία επιδεικνύει μάλιστα μεγαλύτερη συμφωνία με τα ευρωπαϊκά θέσμια, παρά την έλλειψη προς το παρόν πανευρωπαϊκής συμφωνίας στο ζήτημα. Το Εβκάφ είναι εκτός πολιτικής, παρά τις ισλαμικές πιέσεις από την Τουρκία. Ακόμα και η τουρκική κυβέρνηση, παρά το ότι προέρχεται από ένα θρησκευτικό κόμμα, αν εξαιρέσει κάποιος την εμμονή της στα σύμβολα (μαντίλα), προσπαθεί να διατηρεί μια εικόνα μετριοπάθειας.

Είναι επίσης αξιοσημείωτο το γεγονός ότι πολιτικές δυνάμεις που κατά τα άλλα επιχειρούν να προβάλλουν ένα ευρωπαϊκό πρόσωπο, στο συγκεκριμένο ζήτημα προσομοιάζουν περισσότερο με πολιτικές δυνάμεις σε κάποιες χώρες που βρίσκονται ανατολικά ή νότια της δικής μας.

Η διάθεση ενός φιλικού κοιτάγματος προς τους Τουρκοκυπρίους ωστόσο, που χαρακτηρίζει μέρος της εκκλησιαστικής ιεραρχίας και μεγαλύτερο μέρος των πιστών, είναι κάτι που θα έπρεπε να θεωρείται αυτονόητο μιας και η εκκλησία θέλει να προβάλλει αγάπη προς όλους, ανοχή και δεκτικότητα. Αποτελεί απαράδεχτο γεγονός το ότι, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας και των πολιτικών δυνάμεων οδεύει με αποφασιστικότητα στο δρόμο της ειρήνης, της συμφιλίωσης και της διευθέτησης επιτέλους του κυπριακού ζητήματος, η εκκλησιαστική ιεραρχία επιχειρεί, όχι μόνο να συμπορευθεί με τις εθνικιστικές δυνάμεις της μιας και της άλλης πλευράς που διευκολύνουν τη συντήρηση της διχοτόμησης ως τετελεσμένου γεγονότος, αλλά διεκδικεί και πρωταγωνιστικό ρόλο.

Ο πολιτικός ρόλος (ή εθναρχικός και υπερκομματικός δήθεν, όπως αρέσκεται να δηλώνει η ίδια) και η οικονομική της δύναμη, είναι κληρονομιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την οποία συντήρησε και ενίσχυσε κατά την αποικιοκρατία, για λόγους που αποδείχθηκαν καταστροφικοί για το λαό μας. Η ανάμιξη της Εκκλησίας στην πολιτική αποτελεί αναπηρία για το δημοκρατικό σύστημα. Και μιλώντας για την πολιτική, αναφερόμαστε πρώτιστα στο Κυπριακό, αλλά και σε πολλά άλλα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά ζητήματα, στα οποία τον αποκλειστικό λόγο θα πρέπει να έχει η πολιτεία και οι πολίτες. Η δε έντονη ανάμιξη της Εκκλησίας στη δημόσια εκπαίδευση, που τείνει να μετατρέψει τα δημόσια και κοσμικά σχολεία σε θρησκευτικά, είναι καιρός να αντιμετωπιστεί από όλους μας αποφασιστικά. Η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει πλέον να αναλάβει τις ευθύνες της για να προλάβουμε κάποια στιγμή να συγχρονιστούμε με την εποχή μας. Οι αδελφοί λαοί της Δυτικής Ευρώπης έλυσαν αυτό το ζήτημα πριν από δύο αιώνες, περιορίζοντας την εκκλησία στα θρησκευτικά της καθήκοντα, περιορίζοντας ταυτόχρονα και την οικονομική της δύναμη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: 27/8/2008

Τα μέτρα του Υπουργείου Παιδείας

προϋποθέτουν το σχολείο της συμφιλίωσης

Πρόσφατα είδαν το φως της δημοσιότητας πληροφορίες για τις προθέσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σχετικά με την προώθηση δράσεων στα σχολεία που να προάγουν το πνεύμα συμφιλίωσης με τους Τουρκοκύπριους. Τα όσα έχουν δημοσιευθεί δεν μπορεί παρά να ικανοποιούν την Πλατφόρμα «Ενωμένη Κύπρος», πολύ περισσότερο από τη στιγμή που τόσο το πνεύμα τους, όσο και επιμέρους σημεία τους συμβαδίζουν με τις προτάσεις που εγγράφως υπέβαλε η Πλατφόρμα σε συνάντηση με τον κ. Υπουργό στις 3 Ιουλίου 2008.

Ως Πλατφόρμα όμως, θεωρούμε ότι το κρισιμότερο στοιχείο της όλης διαδικασίας θα αποδειχθεί η ικανότητα του σημερινού δημόσιου σχολείου να εντάξει ουσιαστικά τη συμφιλιωτική λογική και δράση στη λειτουργία του ή αν τελικά αυτές οι δράσεις που εξαγγέλλονται θα ελαχιστοποιηθούν στην πράξη ή θα τυποποιηθούν. Το ελληνοκυπριακό δημόσιο σχολείο έχει για δεκαετίες αναπτύξει φυσιογνωμία σχολείου που διχάζει, που εχθρεύεται την άλλη πλευρά, που οραματίζεται και προπαρασκευάζει «αγωνιστές» μιας νέας «Μεγάλης Ιδέας». Αν επομένως δεν κινητοποιηθούν δυνάμεις αλλαγής του καθεστώτος και των κυρίαρχων αντιλήψεων, θα δούμε πολύ σύντομα φαινόμενα «ξεδοντιάσματος» των δράσεων που εξαγγέλλει το Υπουργείο: Δυο-τρεις μαθητές θα κάνουν μελέτες για θέματα που μας ενώνουν ή μας φέρνουν κοντά στους Τουρκοκύπριους, και ολόκληρο το σχολείο θα συμμετέχει σε εορτασμούς εθνικών επετείων, όπου οι νέοι θα καλούνται να αδράξουν τα καρυοφίλια. Μέσα δε στις τάξεις, ιδιαίτερα τα φιλολογικά μαθήματα, θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν ως τα επίσημα «κρυφά σχολειά» της τουρκοφαγίας.

Η Πλατφόρμα «Ενωμένη Κύπρος» επισημαίνει τα προβλήματα και τους ορατούς κινδύνους, όχι για να μειώσει την προσπάθεια που φαίνεται να εξαγγέλλει το Υπουργείο, αλλα για να υπογραμμίσει την ανάγκη παράλληλων δράσεων που να στοχεύουν στη μύηση των εκπαιδευτικών στο στόχο των δράσεων αυτών. Και – ίσως το σημαντικότερο – για να δηλώσει άμεσα και ευθαρσώς σε όλους εκείνους τους εκπαιδευτικούς που μέχρι σήμερα νιώθουν βαριά τη σκιά της εθνικοθρησκευτικής φυσιογνωμίας των σχολείων μας, πως αν δεν ενεργοποιηθούν άμεσα, θαρραλέα και επίμονα, στο τέλος η χοάνη της κυρίαρχης διχαστικής ιδεολογίας θα καταπιεί ανώδυνα κάθε δράση.

Οι εκπαιδευτικοί, λοιπόν, που συνειδητά αγωνιούν για τη λύση του Κυπριακού και τη συμφιλίωση, έχουν το βάρος της ευθύνης να μετατρέψουν τις υπουργικές εξαγγελίες σε αποτελεσματική αλλαγή του ρόλου του σχολείου μας.